

Hol colt, hol nem colt...

Amit a CAS-ról tudni kell

A Cowboy Action Shooting szabadidős lövészet romantikus történelmi szerepjátékkal vegyítve. Mintegy 25 éves múltra tekinthet vissza. Az első versenyt a Single Action Shooting Society nevű Los Angeles-i csoport szervezte meg a „Volt egyszer egy vadnyugat” nosztalgijával. A csoport tagjai korhű lőfegyverekkel rendeztek versenyeket, amelyeken történelmi szerepeket játszottak el, különböző szituációk szerint a kor divatjának megfelelően öltözködve.

Az USA-ban ez a sport egyre nagyobb népszerűségnek örvend.

A CAS versenyző fegyvertárában megtalálható legalább egy pár single action revolver, egy alsókaros, pisztolykaliberű puská, és egy sörétes puská. Ezeknek 1900 előtti tervezésűeknek kell lenniük. (Korabeli revolverek és puskák persze ritkán tűnnek fel a versenyeken, a legtöbbjük replika.)

A cowboy-lövésznek korhű ruhát: bőrnadrágot, farmert, cowboykalapot, csizmát és pisztolytáskát kell öltönie magára. A

nagyobb versenyeken a nem megfelelő öltözet miatt akár ki is zárhatják a versenyzőt.

A szerepjátékhoz hozzátartozik, hogy egy vadnyugatis hangzású álnevet kell választaniuk a versenyzőknek. (E sportágban előfordul, hogy a lövészek nem is tudják egymás valódi nevét.)

A versenyeken a célok vasból vannak, ezért csak ólomlövedéket szabad használni. A pontozás aszerint történik, hogy a versenyző hány másodperc alatt teljesítette a pályát, minden célt tévesztett lövésért 5, minden hibáért (pl. szabálytalan fegyverkezelés) 10 másodperc büntetés jár. A biztonsági előírások megszegése a pályáról vagy a versenyről való kizárást vonja maga után.

További információk:

Horváth Ödön szakágvezető
06-1-257-2155, 06-20-988-7376

Vissza a vadnyugatra

I. Cowboy Action Shooting országos bajnokság Gyálon

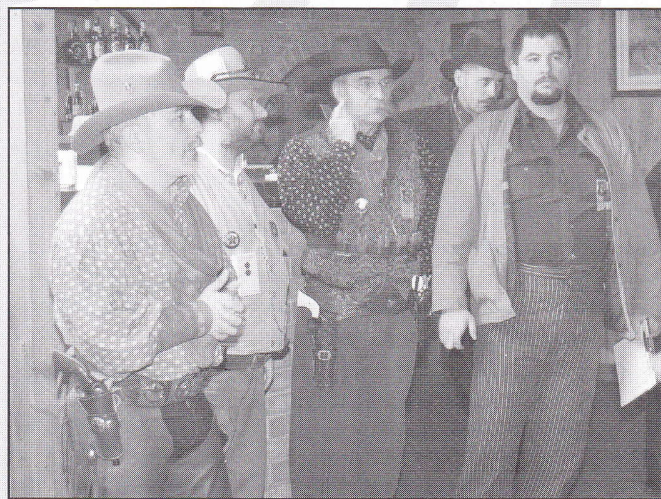
Október 15-én és 16-án rendezték meg Gyálon, a Colt Polgári Lövészegylet lőterén az I. magyar nyílt CAS-OB-t. A westernfilmek hangulatát árasztó, izgalmas versenyen 23 magyar és 11 külföldi versenyző indult. A leggyorsabb és legbiztosabb kezű cowboynak a szlovák Lubos Radakovic bizonyult, a magyar bajnokságot Csuka László, a Colt versenyzője nyerte. A versenyre benevezett Thomas L. Dobert a német westernlövő szövetség elnöke is.

Gyülekeznek a cowboyok

Izgatott hangulat fogad minket, amikor belépünk a gyáli lőtér szalonjába. Vadnyugati ruhába öltözött marcona férfiak ülnek az asztaloknál vagy babrálnak fegyvereikkel. Mindenki jókedvű, de érezhető a levegőben az a feszült várakozás, amely a lövöldözések előtt üli meg a poros kisvárosok ivóit az egykor oly népszerű westernfilmekben. Úgy érezzük magunkat, mintha mi is éppen a Yukon menti Dowson Citybe tartanánk – két szerencsehajhászó aranyásó –, s a hosszú úton betértünk volna ide egy üveg whiskyre. De résen kell lennünk, mivel minden férfi colttal az övében járkal. Még az egyik hölgy is díszes forgópisztolyt kötött a derekára, hogy tekintélyét megalapozza a cowboyok között.

Néhányan utánunk érkeznek: kis kétkerekű alkalmatosságot húzva maguk után lépnek be a terembe; rajta winchesterek, sörétes puskák. A kocsik alján zárható doboz a lőszereknek, számszámoknak. Egynémely puská hosszabb a többinél, ezek még régi, előltöltős puskák a vadnyugat hőskorából, fekete lőporral működnek.

A verseny rendezői eligazítást tartanak
középen Horváth Ödön szakágvezető, mellette jobb oldalt Csuka László

Letelepszünk az egyik asztalhoz, s tekergetjük szorgalmasan a nyakunkat, hogy mindent megfigyelhessünk.

Geronimo indiánfőnök görcsösen fogva puskáját mogorván néz mögülünk egy fotóról. Morózusságát tökéletesen megértjük: nem elég, hogy sápadtarcúakkal tele a szalon, de ráadásul minden másodikon sheriff- vagy ranger-jelvény csillog. Az öltözetek igen változatosak: vannak persze – a verseny nevéhez hűen – cowboyok, azaz marhahajcsárok széles bőrnadrágban, de ők vannak kevesebben. Annál több előkelő urat látni koromfekete öltönyben, aranyórával a zsebben, de vannak itt hosszú kabátos békebírók, sombrero mexikóiak és cifra ruhás piperkőcök is. Az egyik versenyző csak egy hagyományos kék farmert visel a fején a déli hadsereg jellegzetes egyensapkájával.

Indulás a lőállásba

Asztaltársam, *Török Pista* évtizedek óta járja a lőtereket, de ilyet még ő sem pipált. Ha 4-5 puskahossznyira tőlünk egy széles képernyőjű tévé nem éppen a Forma 1 edzését közvetítené, s az ivó pultjánál a cowboyok whisky helyett nem coca colát innának – szigorúan tilos alkoholt fogyasztani verseny előtt –, egészen a vadnyugaton érezhetnénk magunkat.

Ezt csak megerősíti, amint beleolvasunk a versenykiírásba. A két nap alatt hat állomáson (Stage) kell túljutniuk a versenyzőknek; fekete lőporos vagy szerelt lőszerű revolverrel, ismétlődő puskával és sörétes puskával kell leküzdeniük a különböző nagyságú, formájú és többféle variációban felállított papír- és fémcélokat. Az első pálya leírásában ezt olvassuk:

A fegyverzenál egy része

„Készleted feltöltésére érkeztl Dodge City városába. Lovadat kikötötted és befordulsz az utca sarkán. Megrökönyödve veszed tudomásul, hogy éppen a *Dalton* fivérek jönnek szembe veled. Egy pillanatra megfagy a levegő, ahogy végignézel a szemben álló *Joe*, *Jack* és *Winston Dalton*on. Szemed sarkából látod, hogy három másik haramia épp leszáll lováról, míg hat újabb késekkel felszerelve az átlőtt lábú sheriff felé tart vgyorog-

va a jobboldon. A szerencsétlen pára kezéből kifordult öreg sörétes puskája és mellette hever a földön. Ahogy tekinteted középre tér vissza, meglátod, hogy *Jack* keze a revolver felé csap...”

Ezután részletesen le van írva, melyik célt milyen fegyverrel kell „megtámadni” és hány lövést kell leadni rájuk.

– Hát, ezt nevezik szituációs lövészetnek... – mondja *Török Pisti*, majd tovább lapoz a versenykiírásban.

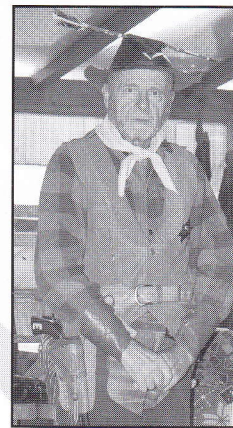
A képzeletbeli helyszínek változatosak: hol egy játékbárlang, hol egy bank, hol egy börtön. Az ötödik helyszín például egy „koszhardt kis El Paso-i kupi”, ahol... na de ezt hagyjuk...

Nincs is időnk tovább olvasni, mert berobog a szárnyaszegett csapóajtón – amelynek talán valami nagy bunyóban szakították le az oldalát – *Old Fox*.

– Hol lehet itt nevezni? Uff! – szakítja meg a pohárcsörömpölésből és beszédfoszlányokból összegyűrt zsvajt.

Az indián beszédfordulat, amellyel sápadtarcú lövéstársaihoz fordul, nagyon is indokolt: széles karimájú kalapjának tetejét egy nyílvevessző fúrja át:

– Alig tudtam lekapni a fejem – mondja huncut mosollyal a többieknek, élvezve a játék örömet -, kis híja, hogy nem az örök vadászmezőkön kötöttem ki...

Old Fox: a verseny legidősebb résztvevője

Később megtudjuk, hogy civil nevén *Sebes Emil*nek hívják és 74 évével ő a bajnokság legidősebb résztvevője. Egyébként a legtöbb versenyzőnek van „művészneve”: *Fra Diabolo*, *Captain Hellfire*, *Doc Maniac*, *elPistolero*, *Arizona Tom*, *Space Cowboy*, *Cheyenne* vagy *O'Reilly*... De ne gondoljuk, hogy nyüzsgönek itt az angol- vagy spanyol ajkú versenyzők. Nincs köztük egy sem: a bajnokságra a magyarokon kívül osztrák, német, szlovák és lengyel lövészek jelentkeztek. *O'Reilly* például nem egy ír kivándorló, hanem a villámkezü szlovák *Lubos Radačovic*, *Elhečkito* pedig nem más, mint *Csuka László*, a magyarok egyik mesterlövésze.

Megkezdődik az eligazítás, s hamar kiderül, hogy a játékos szituációk, jópofa külsőségek és poénok mellett a fegyverhasználat szabályai ugyanolyan szigorúak, mint másutt a lövészetben. Sőt, a fekete lőporos fegyverekre még inkább oda kell figyelni, hiszen ezek gyakran mondanak „csütörtököt”.

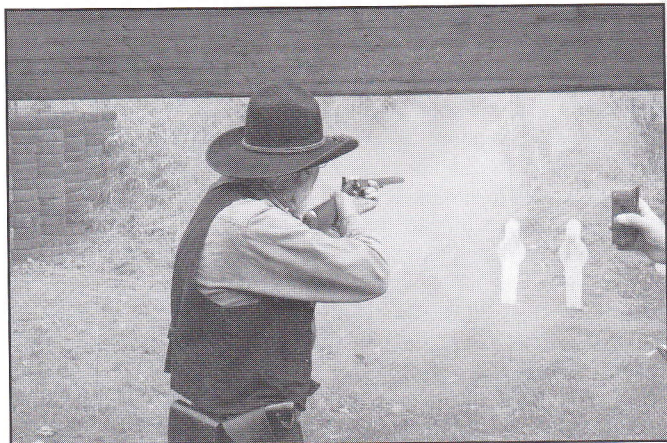
– A fő dolog a biztonság – figyelmezteti *Csuka László* versenybíró a bajnokság résztvevőit –. A csőtorkolat mindig a biztonságos irányba kell hogy mutasson, és mindig tudni kell, hogy töltve van-e a fegyver.

Szerelvényigazítás

Később a lőállásban azt is elmondja a fekete lőporosoknak, hogy ha a pisztoly elcsúsz, és újbóli próbálkozásra sem sült el, biztonsági okokból még jó néhány másodpercig a célra kell tartani. A késleltetett gyújtás ugyanis nagy veszélyt jelent!

Tapasztalataink szerint a versenybírák a verseny ideje alatt szigorúan betartatták az eligazításon ismertetett előírásokat, a töltés, elsütés, ürítés szabályait, a védőszemüveg használatát. Csak a dohányzási tilalom szenvedett itt-ott csorbát...

Mesterlövész akció közben

A verseny mindkét nap egyszerre három színhelyen, átlomáson (Stage) folyt és forgószínpad szerűen zajlott. Az egyik leglátványosabb a Stage 2 volt, ahol a versenyzőknek hat fémcélt kellett leküzdeniük sörétes puskával, négy távolabbi fémcélt nyolc lövéssel golyós puskával, majd át kellett szaladniuk a szomszédos lőállásba, nyeregbe pattanni és 10 lövést leadni colttal további 5 fémcélra. Ló helyett persze megtette egy magasra helyezett hordó is, arról ugyanolyan jól lehetett durrogtatni, mint a vadnyugati lovakról és még a kantárt sem kellett fogni...

A leggyorsabban ezt a feladatot O'Reilly – azaz *Lubos Radakovic* oldotta meg: hibapont nélkül alig több mint fél perc alatt (37,51 s), miközben volt olyan lövő, akinek két perc is kevés volt hozzá. A villámkezdű „ír”-szlovák egyébként a két nap alatt a hat pálya egyikéről távozott csak úgy, hogy nem ő lett a legjobb, így meggyőző fölényrel 284 másodperc összesített idővel nyerte meg a versenyt. Majdnem 100 másodpercet vert rá a második helyezett *Mercantéra*, azaz *Manfred Kaufmann*ra. A szlovákiai magyar *Bolcsó Barnabás* alias *Barney* lett a harmadik, az utána következő negyedik legjobb időt elérő *Elheckito*, azaz *Csuka László* személyében köszönhetjük a CAS idei magyar bajnokát. (Az ideje: 378 s.)

Élményszámba ment a csak fekete lőporos, elöltöltős colttal lövő versenyzők szereplése. Ők külön kategóriában indultak (Ciwil War), de a Traditional kategória mezőnyével együtt versenyeztek. A nehezebb technikai feltételek kiegyenlítésére kevesebb célt kellett leküzdeniük. A versenyben 10 indulóból *Jáki Sándor*, alias *Cheyenne* lett az első. (Ebben a kategóriában csak magyarok neveztek.)

Mindkét nap rendeztek párbajokat is – a nézők nagy gyönyörűségére. Na persze a cowboyoknak nem egymásra kellett lönniük, hanem egymás mellett, egyforma célokra. Az lett a párbajgyőztes, aki először küzdötte le a célokat.

Sörétes puskával itt is O'Reilly bizonyult a leggyorsabbnak, revolverrel pedig *Mercante*.

Az ún. Long Range-ben elöltöltős puskával is csatasorba álltak néhányan, élmény volt hallani mekkorát szóltak ezek a cifra díszítésű mordályok.

A verseny szüneteiben arra is volt időnk, hogy elbeszélgessünk néhány versenyzővel, illetve rendezővel.

Elsőként *Sebes Emilt*, alias *Old Foxot* (*Öreg Rókát*) szólítottuk meg, aki Ciwil War kategóriában indult. Igazi sportember ő, a hatvanas években magyar motorcsónakbajnok, EB-bronzérmes volt. Civilben 44 éven keresztül repülőmérnökként dolgozott.

Emil bácsi elmondja, hogy 10 évvel ezelőtt kezdte a fekete lőporos lövészetet az Újpesti Lövészklubban, ahonnan később átigazolt a Coltba. 14-es sorszáma a vizsgaminősítése. A lövészet és a fegyverek már levente korában is érdekelték. Egész fegyverarzenálja van otthon. A gyűjtemény legpatinásabb darabja egy 1840-ből származó Colt Armeec.

– Mi a vonzó az elöltöltős fegyverekben? – kérdezem tőle.

– Egy fekete lőporos és egy modern fegyver között ég és föld a különbség. Elsütöd a revolvert, megcsap a kén szaga, a második lövésnél már nem látod a célt, s várnod kell, hogy eloszoljon a füst... Hát az valami fantasztikus buli... A non plusz ultra azonban a kovás puska, azt szeretem a legjobban. Kovásban voltam már országos első helyezett is, cowboyban a legjobb eredményem egy harmadik hely.

– Mennyiben különbözik a kovás verseny a mostanitól?

– A kovás versenyen pontlövészet van, de azért ott is beöltözzünk. A kötelező viselet az északi vagy a déli hadsereg egyenruhája.

– Milyen típusú az a pisztoly, amivel lőttél most?

– Ez egy Remington revolver, sajnos nem 100 %-ban megbízható fegyver, most is többször elakadt: kiesik a kapszli, beszorul az elsütő billentyű és annyi...

– Hol lehet ilyen fekete lőporos fegyverekhez hozzájutni?

– Minden komolyabb fegyverboltban kaphatóak, lőpor és csappantyú azonban jogszerűen nem lehet a birtokában az elöltöltős lövészeknek. A munícióhoz csak a lőtérén lehet hozzájutni. Nyugaton más a helyzet, ott minden 18. életévét betöltött állampolgár szabadon megvásárolhatja és birtokolhatja.

– Honnan jött az az ötleted, hogy egy nyílvevesszővel a kalapodban jelenjél meg a versenyen?

– Mindig van valami örültség, amit kitalálunk... de nézd – mondja és hirtelen lekapva a kalapját kopasz koponyájára mutat – meg is vagyok skalpolva...

Fegyvert töltés!

Cél

– A westernlövészet sport vagy szórakozás?
– Sport is meg szórakozás is. Én el szoktam hozni a feleségemet, sőt az unokáimat is, van itt büfé, medence. Szinte hetenként járunk ide. Ez egy nagyon jó időtöltés és kikapcsolódás. Nagyon örülünk, hogy ez a lőtér megépült...

Senior *Horváth Ödön*, alias *Barbarossát*, az MSSZ western lövész szakágának vezetőjét egy szakmai vita kellős közepén találom. Azaz nem is vita ez valójában, hiszen a körülötte állók is egy emberként osztják a véleményét, miszerint „a lövész-kabát használatát az elöltöltős lövészet megalázása”. – Ki kell tiltani a lövész-kabátot más versenyekről is! – helyeselni a többiek. – Az jogtalan előnyhöz juttatja a lövőt.

Értetlenségemet látva *Horváth Ödön* bővebben is kifejti nekem a témát:

– Az elöltöltős lövészet szabadidős sport szabadidős lövészekkel. Aki lövész-kabátban áll be azok közé, akik ezt a sportot a lövészet szeretetéért művelik, az egy éremvadász. Minket nem a díjak motiválnak; egy baráti vállveregetés számunkra többet ér a legszebb serlegnél is.

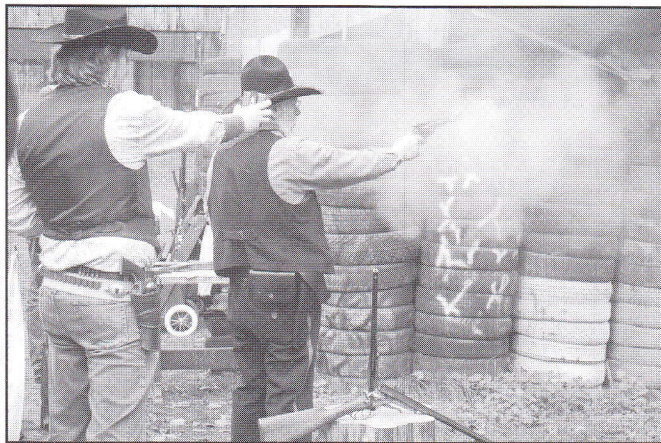
Amikor a kedélyek kissé megnyugszanak, a CAS magyarországi múltjáról faggatom *Barbarossát*, aki a versenyen egyik kezében elöltöltős, másikban hátultöltős colttal szállt harcba.

– A CAS egy hagyományörző ága a lövészetnek, úzhetik elöltöltős, fekete lőporos és hátultöltős, szerelt lőszerű fegyverekkel. Hat-hét éve létezik Magyarországon, egy évvel ezelőtt alakítottuk meg a szakágunkat az MSSZ keretében. Tudnivaló, hogy a westernlövészetnek több válfaja van, mi a legnépszerűbbet űzzük, az ún. Cowboy Traditionalt. Van például a Classic Cowboy is, ahol mind a coltok, mind az alsó kulcsos fegyverek, mind a sörétesek csak fekete lőporosak lehetnek. Van olyan kategória, ahol egyszerre két fegyverrel lőnek, nálunk ez hatóságilag tiltott dolog.

– Hány westernlövész lehet ma Magyarországon?
– A szakágnak 40 körüli a taglétszáma.
– Milyen eredményeket tudtok eddig felmutatni?
– Ahhoz képest, hogy frissen alakultunk, az Európa-bajnokságon a középmezőnyben mindig benne vagyunk, s erre, úgy érzem, büszkék lehetünk.

Bender Miklóst, a lőtér vezetőjét a lövészkomplexum létrejöttéről kérdezem, amelynek csak egy része a szituációs, nyitott lőpálya.

– Ez egy régi MHSZ-lőtér volt, amelyet három évvel ezelőtt megvásárolt egy vállalkozó és western lőtérre építtetett át – mondja miközben vagy 50 méternyire tőlünk a párbajozók sűrűn durrogatnak. – A lőteret két klub használja: a Hét mesterlövész klub – ők csak szerelt lőszerrel lőnek és már korábban is itt voltak – és

Tűz

a Colt Polgári Lövészegylet, amelynek létrehozását a lőtér tulajdonosa kezdeményezte. Engem kért meg a klub megszervezésére. Három év alatt a taglétszámunk 150-re nőtt. Nálunk mindenki megtalálja a neki tetsző sportágat: van kis és nagy kaliberű pisztoly és puska szakág, van fekete lőporos szakág és van westernlövészet, amelyre ez a pálya kiválóan alkalmas. 20-25 CAS-lövőnk van. 4-5 ilyen versenyt rendezünk itt évente, bajnokságra azonban most először került sor.

A párbajozás győzteseit *O'Reillyt* és *Mercantét* nagy ováció fogadja, lapogatják egymás hátát elégedetten a lövészek: Ez jó mulatság, cowboy-munka volt. Igaz, van aki, fejét csóválva, dühösen nézegeti kénbűzös revolverét: Hát ez csak egy rakás ócskavas, megint cserben hagyott...

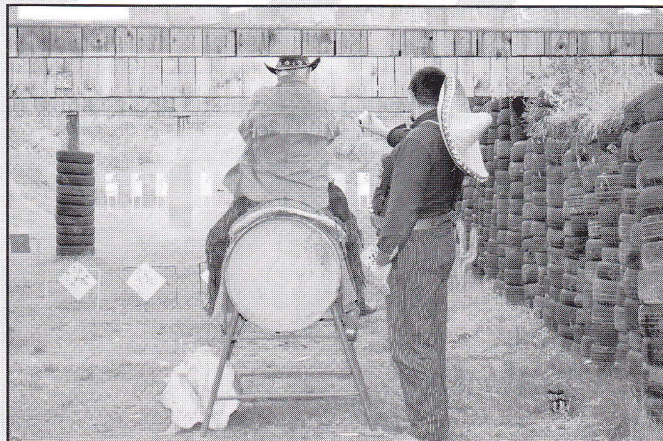
Lassan szürkülni kezd, a mai versenynek vége. A cowboyok az ivóban gyülekeznek és a kólát most már felváltja a sör és a whisky. Jól esik az a bognácsgulyásra, amit az udvaron főztek... Itt-ott az asztaloknál előkerül a kártya is, és elégedett zsongás üli meg a vadnyugati szalont...

Búcsúzásunkkor *Horváth Ödön* elmondja, hogy egy német lövész társaság folytat a kecskeméti önkormányzattal egy ehhez hasonló westernlőtér létesítéséről. A lőtér mellett egy vadnyugati városkát is felépítenének, amolyan idegenforgalmi látványossággént. Minden meglesz ott, ami egy korhű városkában elkél: lehet majd lőni, lovagolni, szórakozni, talán még táncos lányok is lesznek...

– Akkor alighanem betérünk oda is... – fordulunk ki a szárnyát vesztett csapóajtón, és jóleső érzéssel vágunk neki a prérinek Dowson City felé...

Szöveg: Fogarasy Attila

Fotók: Török István

Akció lőháton